

**Alkotmánybíróság
részére**

**1015 Budapest,
Donáti utca 35-45.**

Ügyiratszám: IV/504-1/2020.

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 27. § alapján [REDACTED] (született: [REDACTED]; születési hely, idő: [REDACTED] anyja neve: [REDACTED]) indítványozó kívül jegyzett és a jelen indítványhoz csatolt (1. számú melléklet) meghatalmazással igazolt jogi képviselőm (Dr. Ruzinkó Judit ügyvéd; [REDACTED] útján, a [REDACTED] útján, a T. Alkotmánybíróság IV/504-1/2020. ügyiratszámú felhívására tekintettel az általam benyújtott alkotmányjogi panaszt kiegészítem, és az alábbi egységes szerkezetbe foglalt

alkotmányjogi panaszt

terjesztem elő.

Kérem a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy állapítsa meg a Budai Központi Kerületi Bíróság által 1.P.XI.30.657/2017/83. szám alatt hozott I. fokú ítéletnek és a Fővárosi Törvényszék 50.Pf.633.897/2019/8. szám alatt hozott II. fokú ítéletnek alaptörvény-ellenességét, és az Abtv. 43. §-ának megfelelően az(oka)t semmisítse meg.

Kérelmem indokolásaként az alábbiakat adom elő:

1. Az indítvány benyújtásának törvényi és formai követelményei

a) A pertörténet és a tényállás rövid ismertetése, a jogorvoslati lehetőségek kimerítése:

[REDACTED], mint felperes ellenem 2016. szeptember 26. napján keresetet terjesztett elő a Budai Központi Kerületi Bíróság, mint I. fokú bíróság (a továbbiakban: I. fokú Bíróság) előtt közös kiskorú gyermekünk, a [REDACTED] napján született [REDACTED] szülői felügyeleti jogának rendezése és járulékai iránt. (A keresetlevelet 2. szám alatt mellékelem.) Kereseti kérelmében kérte a T. I. fokú Bíróságot, hogy a gyermek feletti szülői felügyeleti jogok kizárólagos gyakorlására őt jogosítsa fel, valamint kötelezzen engem havi 40.000,-Ft határozott összegű tartásdíj megfizetésére. A kapcsolattartás rendezése tekintetében velem egyezséget kívánt kötni.

Kereseti kérelme indokolásaként előadta, hogy engem 2012-ben ismert meg, 2013. márciusától vált szorosabbá a kapcsolatunk, majd 2014. június 27. napján kötöttünk egyházi házasságot, mely egyben az életközösségünk kezdetének is az időpontja, azt megelőzően nem éltünk együtt. Polgári házasságot nem kötöttünk. [REDACTED] korábbi kapcsolataiból három gyermeke született, mely gyermekeket az egyházi házasságkötésünket követően közösen neveltünk.

■■■■■■■■■■s előadta, hogy egyházi házasságkötésünket követően szerinte teljesen megváltoztam, míg korábban barátságosan és szerető apaként foglalkoztam a gyermekeivel, addig a szertarást követően agresszívvé, fenyegetővé váltam, több alkalommal verbálisan és fizikailag is bántalmaztam a gyermekeket. Mivel a magatartásom elviselhetetlenné vált, 2014. novemberében megszakította velem az együttélést, és a közös otthonunk elhagyására szólított fel. Ezt követően én a szüleimhez költöztem.

A 2016. december 16. napján kelt Ellenkérelmemben ■■■■■■■■■■ keresetének az elutasítását kértem. (Az ellenkérelmet **3. szám** alatt mellékelem.) Kérelmemben kifejtettem, hogy a magam részéről továbbra is hiszek a család egységében, ezért arra törekszem, hogy azt helyreállítsuk. Ez szolgálná a legjobban közös gyermekünk érdekét is. Jeleztem továbbá, hogy – bár ■■■■■■■■■■ keresetlevelében erről nem tett említést -, azonban közöttünk a különélés csak bizonyos megszakításokkal valósult meg, volt közöttünk számos békülési kísérlet is, melyet mi sem bizonyít jobban, minthogy ■■■■■■■■■■ a keresetleveléi benyújtásakor várandós volt közös ikergyermekeinkkel. Előadtam továbbá, hogy semmilyen olyan magatartást nem tanúsítottam, mely akár fizikai, akár verbális bántalmazásnak minősülhetne.

Az I. fokú Bíróság az eljárást a 2017. január 3. napján tartott tárgyaláson – a ■■■■■■■■■■ közös kérelmünk alapján kezdeményezett bírósági közvetítői eljárásra tekintettel – felfüggesztette. A közvetítői eljárás során egyszer került sor beszélgetésre a közvetítő előtt, majd a következő időpontot ■■■■■■■■■■ lemondta, és 2017. június 19. napján az eljárás felfüggesztését az I. fokú Bíróság megszüntette.

Sajnálatos módon tehát a családi egység helyreállítására irányuló törekvéseim nem vezettek eredményre, ■■■■■■■■■■ hol hajlandó volt erre, hol nem, egyértelmű választ ebben a kérdésben tőle nem kaptam.

Mindezekre tekintettel 2017. július 7. napján kelt beadványomban viszontkeresetet terjesztettem elő ■■■■■■■■■■ szemben, melyben kértem, hogy a közös gyermekeink, ■■■■■■■■■■ valamint az időközben megszületett ■■■■■■■■■■ feletti szülői felügyeleti jog kizárólagos gyakorlására a T. I. fokú Bíróság engem jogosítson fel. (A viszontkeresetet **4. szám** alatt mellékelem.) Beadványomban egyebekben tanúbizonyítási indítványt terjesztettem elő, melyben tanúként kértem meghallgatni ■■■■■■■■■■

■■■■■■■■■ 2017. október 24. napján – a fentiekre is tekintettel – keresetpontosítást terjesztett elő a T. I. fokú Bíróság előtt, melyben minden addigi perbeli nyilatkozatát fenntartotta, kereseti kérelmét pedig kiterjesztette az időközben megszületett ikergyermekeinkre, ■■■■■■■■■■ (A keresetpontosítást **5. szám** alatt mellékelem.) Bizonyítási indítványként kérte ■■■■■■■■■■ tanúkenti meghallgatását.

A kereseti kérelem, viszontkereseti kérelem és keresetpontosítás előterjesztését, valamint az eljárás felfüggesztését követően az I. fokú Bíróság hosszas bizonyítási eljárást folytatott le a tényállás feltárása, valamint mindkettőnk nevelési alkalmasságának megítélése, vagyis a per érdemi eldöntése érdekében.

Ennek keretében az I. fokú Bíróság hivatalból igazságügyi szakértőt rendelt ki nevelési alkalmasságunk, valamint a gyermekek kötődésének feltárása érdekében. ■■■■■■■■■■ szakértő kirendelése előtt megkérdezte, hogy a szakértő személye ellen van-e bármilyen kifogásunk, valamint lehetővé tette, hogy a szakértőhöz kérdések feltevését indítványozzuk.

A szakértő személye ellen sem nekem, sem ■■■■■■■■■■ kifogása nem volt, valamint a 2018. november 21. napján kelt beadványomban – az I. fokú Bíróság felhívására figyelemmel – kérdések feltevését indítványoztam a szakértőnek. Az általam indítványozott kérdések elsősorban arra irányultak, hogy feltárják, ■■■■■■■■■■ életének alakulásában – például a nem közös gyermekek két édesapjával sem ■■■■■■■■■■ sem a gyermekek semmilyen kapcsolatot nem tartanak – a saját személyisége és az őt élete

során ért különböző hatások milyen szerepet játszottak, valamint ez – akár tudatosan, akár akaratlanul – milyen hatással van a gyermekekkel való kapcsolatára, hogyan hat ki nevelési képességeire.

Ezt követően az I. fokú Bíróság az 54. számú végzésével 2018. december 7. napján, hivatalból igazságügyi pszichológus szakértőt rendelt ki (). (A kirendelő végzést **6. szám** alatt mellékelem.) A kirendelő végzésében felhívta a szakértőt arra, hogy szakvéleményét 60 nap alatt terjessze elő. Az ügy rövid leírásaként tájékoztatta a szakértőt a per addigi adatairól, úgymint () való megismerkedésünkről, egyházi házasságkötésünk tényéről, elköltözésemről, gyermekeink megszületésének körülményeiről, a perindításról, valamint a közöttünk folyamatban lévő gyámhatósági eljárások tényéről és tartalmáról. Végül az I. fokú Bíróság felhívta a szakértőt, hogy az alábbi kérdésekre adjon választ:

- 1.) *A peres felek milyen alapvető személyiségvonásokkal rendelkeznek, milyen minőségű a gyermeknevelési képességük? Milyen személyiségjegyek, tulajdonságok gyengítik, illetve erősítik a gyermeknevelési képességeiket?*
- 2.) *A gyermekek melyik szülőjükhez kötődnek erősebben, hol érznek fokozottabb érzelmi biztonságot, kiszámíthatóságot?*
- 3.) *Milyen a gyermekek kötődése egymáshoz?*
- 4.) *A szülők kötődése gyermekeikhez milyen mérvű, az őszinte-e, kimutatható-e bármilyen jellegű érdekevezéreltség?*
- 5.) *Alkalmas-e mindkét szülő arra, hogy a gyermekekkel intenzív kapcsolatot tartson?*
- 6.) *A gyermekek érdekének, testi, szellemi, erkölcsi fejlődésének, a szülőkhöz való kötődésüket is figyelembe véve, milyen kapcsolattartási rend felel meg szakértői szempontból?*
- 7.) *Kimutatható-e a szülők részéről a gyermekek irányában befolyásolásra utaló jel?*
- 8.) *Milyen a gyermekek fejlettségi szintje, pszichés állapota?*
- 9.) *Pszichológiai szempontból a gyermekek jelen pszichés állapota indokolja-e azonnali intézkedés meghozatalát a bíróság részéről?*
- 10.) *A szülők tekintetében bármilyen mentális betegségre utaló jel, személyiségzavar illetőleg patológiai vonás fellelhető-e?*
- 11.) *Válaszoljon minden olyan további kérdésre, melyet szakértelménél fogva indokoltnak tart.*

A bíróság kirendelő végzésében feljogosította a szakértőt arra, hogy amennyiben a kérdések megválaszolása végett indokolt és szükséges, társszakértőt, vagy társszakértőket vonjon be.

Az I. fokú Bíróság kirendelő végzésében foglaltak alapján jól látható, hogy abban egyetlen általam indítványozott kérdés sem szerepel. Az is megállapítható, hogy az I. fokú Bíróság az általa feltett kérdések megválaszolása érdekében, mintegy lehetőségként adott felhatalmazást a szakértőnek arra, hogy társszakértőt vonjon be.

Ilyen előzmények után 2019. január 8. napján kaptam felhívást () igazságügyi elmeorvos szakértőtől arra, hogy az I. fokú Bíróság által elrendelt igazságügyi elmeorvos szakértői vizsgálaton jelenjek meg 2019. január 24. napján. A felhívásban a szakértő kérte, hogy a személyes irataimat valamint a pszichiátriai betegségemről szóló orvosi leleteimet vigyem magammal.

Figyelemmel arra, hogy a szakértő által a felhívásban közölt bírósági ügyszám nem a köztem és () között folyamatban lévő ügy száma volt, valamint az I. fokú Bíróság az 54. számú végzésében nem igazságügyi elmeorvos szakértőt, hanem pszichológus szakértőt rendelt ki, 2019. január 16. napján kelt beadványomban kértem az I. fokú Bíróságtól a helyzet tisztázását.

Az I. fokú Bíróság 57. számú végzésében arról tájékoztatót, hogy az 54. számú kirendelő végzésben feljogosította a kirendelt igazságügyi pszichológus szakértőt arra, hogy amennyiben a kérdések megválaszolása végett indokolt és szükséges, vonjon be társszakértőt vagy társszakértőket. Miután a bíróság szakértő kirendelő végzése tartalmazott olyan tartalmú kérdést, amelynek megválaszolása pszichiátriai szakkérdés, így vált szükségessé pszichiáter bevonása. (A bíróság 57. számú végzését **7. szám** alatt mellékelem.)

Ezt követően először az elmeorvosi vizsgálatra (esetemben 2019.01.29. napján és ██████████ esetében 2019.01.31. napján) került sor, majd az elmeorvosi vizsgálat után, 2019. február 12. napján került (volna) sor minden érintett személy (én, ██████████ és a közös gyermekeink) pszichológiai vizsgálatára. Utóbbi azonban ténylegesen nem egy, hanem két időpontban valósult meg, mert ██████████ az én pszichológiai vizsgálatom közben közölte a szakértővel, hogy neki hamarosan el kell mennie. ██████████ tehát a pszichológus szakértő 2019. február 15. napján vizsgálta meg.

A szakértői vizsgálatot megelőzően, 2019. január 22. napján tartott I. fokú tárgyaláson indítványoztam, hogy a szakértői vizsgálat terjedjen ki ██████████ velem nem közös gyermekére, ██████████, mely kérelmemet a 2019 február 4. napján kelt beadványomban fenntartva kértem az I. fokú Bíróságot, hogy a pszichológus szakértői vizsgálat terjedjen ki a ██████████ korábbi kapcsolataiból származó, ugyanakkor a perbeli közös gyermekekkel együtt élő mindhárom gyermekre is. Kérelmem indokolásaként előadtam, hogy a szakértő az időpont egyeztetése során maga is jelezte, hogy teljesebb képet kapna és tudna rögzíteni a szakértői véleményben, ha a vizsgálat szélesebb körre, a teljes családra kiterjedne, ehhez azonban a bíróságtól kell felhatalmazást kapnia.

Végül az I. fokú Bíróság ezt a kérelmemet nem vette figyelembe, így a pszichológus szakértői vizsgálat rám, ██████████ és közös gyermekeinkre vonatkozóan került elvégzésre.

A vizsgálatot követően az egyesített igazságügyi pszichológus és elmeorvos szakértői vizsgálat és vélemény 2019. február 25. napján került az I. fokú Bíróság részére benyújtásra. (A szakértői véleményt **8. szám** alatt mellékelem.) A szakértői véleményben foglaltak megismerését követően mind én, mind ██████████ észrevételeket tehattünk az abban foglaltakra.

Az I. fokú Bíróság felhívásának megfelelően, 2019. március 18. napján előterjesztett észrevételeimben részletesen nyilatkoztam a szakértői véleményben foglaltakról. (A beadványomat **9. szám** alatt mellékelem.) Észrevételeimben sérelmeztem a vizsgálat lefolytatásának körülményeit, a feltett kérdések egyoldalúságát, az exploráció rögzítési módjának különbözőségét, melyekre figyelemmel indítványoztam, hogy a szakértői vélemény hiányosságai és ellentmondásai feloldása érdekében az I. fokú Bíróság a szakértőt a következő tárgyalásra megidézni szíveskedjen. Észrevételeimet a 2019. március 26. napján kelt beadványomban további indokolással kiegészítettem.

Az ezt követően 2019. április 2. napján tartott tárgyaláson fenntartottam, hogy a szakértői véleményben foglaltakat nem fogadom el, és - a korábban kifejtett indokaim alapján -, figyelemmel arra, hogy az I. fokú Bíróság a szakértőt az erre vonatkozó kérelmem ellenére nem idézte meg a tárgyalásra, kérem új szakértő kirendelését. (A tárgyalási jegyzőkönyvet **10. szám** alatt mellékelem.) ██████████ akként nyilatkozott, hogy ő a szakértői véleményben foglaltakat elfogadja, szerinte az új szakértő kirendelésére vonatkozó indítványom elkésztett. Véleménye szerint az új szakértőtől sem várható más vélemény, hisz a probléma a személyiséggel van.

Észrevételeztem, hogy álláspontom szerint az új szakértő kirendelésére vonatkozó bizonyítási indítványom nem elkésztett, hiszen a március 18. napján kelt beadványomban sérelmeztem a szakértői véleményben foglaltakat, egyben kértem a szakértő személyes meghallgatásra történő idézését, melynek azonban az I.

fokú Bíróság nem tett eleget. Amennyiben az I. fokú Bíróság az indítványomban foglaltaknak eleget tesz, a szakértői vélemény hiányosságai és ellentmondásai adott esetben a tárgyaláson tisztázhatóak lettek volna, amennyiben pedig a szakértő vélemény helyességéhez a szakértő meghallgatását követően is nyomatékos kétség fér, akkor akár hivatalból, akár bármelyik fél kérelmére sor kerülhet új szakértő kirendelésére.

Végül a tárgyalást a bíróság berekesztette, és 2019. április 16. napjára határozathirdetésre halasztotta. Az I. fokú Bíróság által hozott 83. számú ítélet a [REDACTED] közös gyermekeink feletti szülői felügyeleti jog gyakorlására [REDACTED] jogosította fel, egyben meghatározta a tartásdíj fizetési kötelezettségemet és a gyermekeimmel történő kapcsolattartás módját.

Ítélete indokolásában előadta, hogy az I. fokú Bíróság a tényállást a felek személyes meghallgatása, [REDACTED] [REDACTED] tanúk vallomása, a gyámhivatali iratok, pedagógiai vélemények, a szakértői vélemény, környeztanulmányok, valamint a per egyéb adatai alapján állapította meg.

A tényállás rögzítése során történik említés arról, hogy a perrel érintett gyermekek megszületése során hogyan alakult [REDACTED] a kapcsolatunk, ikergyermekeink megszületése előtt [REDACTED] felmerült az abortusz gondolata, illetve az is, hogy az én és a szüleim nevelésére bízva a gyermekeket.

Végül döntése indokolásában az I. fokú Bíróság a szülői felügyelet gyakorlásának körében részletesen (a teljes erre vonatkozó 5 oldalas indokolásból 3 oldalon keresztül) kifejtette, hogy a hivatalból kirendelt szakértő milyen megállapításokat tett mind a nevelési alkalmasságunk, mind a gyermekek kötődése tekintetében. (Az I. fokú ítéletet **11. szám** alatt mellékelem.)

Az ítélet ellen a törvényes határidőn belül fellebbezést terjesztettem elő, melyben az I. fokú ítélet megváltoztatását és a gyermekek feletti szülői felügyeleti jog gyakorlására történő feljogosítást kértem. (A fellebbezést **12. szám** alatt mellékelem.)

Kértem továbbá, hogy a kirendelt szakértőket a II. fokú Bíróság hallgassa meg a szakértői véleménnyel kapcsolatos – és az I. fokú eljárás során sérelmezett – hiányosságok és ellentmondások feloldása érdekében, továbbá a II. fokú Bíróság új pszichológus szakértőt rendeljen ki. Fellebbezési kérelmemet 2019.10.23. napján kiegészítettem, mely kiegészítéshez csatoltam a [REDACTED] igazságügyi elmeorvos szakértő és [REDACTED] igazságügyi klinikai szakpszichológus egyesített magánszakértői véleményét. (A fellebbezés kiegészítését **13. szám** alatt mellékelem.)

A II. fokú eljárás során 2019. november 7. napján került sor tárgyalás megtartására, melyet követően a II. fokon eljáró Fővárosi Törvényszék (a továbbiakban: II. fokú Bíróság) ítéletet hirdetett. Az II. fokú Bíróság 50.Pf.633.897/2019/8. számú ítélete az I. fokú Bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintette, a fellebbezett részét helybenhagyta. (Az ítéletet **14. szám** alatt mellékelem.)

Ítéletének indokolásában a II. fokú Bíróság az alábbiakat fejtette ki:

Megállapította, hogy az I. fokú Bíróság az általa hivatalból kirendelt igazságügyi pszichológus szakértő által beterjesztett egyesített szakértői véleményt aggálytalanak találta, és azt az ítélezése során felhasználta. Értékelte – többek között – a felek személyiségjellemzői és gyermeknevelési képessége körében tett szakértői megállapításokat, így azt, hogy a pszichológus szakértő véleménye szerint [REDACTED] a gyermeknevelésre átlagos szinten alkalmas, ezzel szemben az én gyermeknevelési képességemről a szakértő azt állapította meg, hogy átlag alatti. [REDACTED] a pszichiáter szakértő megállapította, hogy patológiás személyiségvonás, személyiségzavar nem áll fenn, mentális zavarban nem szenved, partnerkapcsolataiban az alárendelődés, bizonytalanság, fokozott dependenciaigény jellemzi. Rólam a

pszichiáter szakértő azt állapította meg, hogy kevert személyiségzavarban szenvedek, melyre elsősorban a paranoid, kisebb mértékben a disszociális jegyek jellemzőek.

Az I. fokú Bíróság megindokolta, hogy miért utasította el a felek által felajánlott további bizonyítási indítványokat, és miért rekesztett ki egyes bizonyítékokat a döntés meghozatala során, továbbá miért nem volt indokolt a berekesztett tárgyalás ismételt megnyitása.

Végül a II. fokú Bíróság az I. fokú Bíróság által megfelelően feltárt tényállás alapján megállapította, hogy a fellebbezésem nem alapos.

Ezzel kapcsolatos indokolásban kifejtette, hogy a II. fokú Bíróság – az I. fokú Bírósághoz hasonlóan – szintén jelentőséget tulajdonított annak a nem vitás peradatnak, hogy a felek a perrel érintett gyermekek megszületésekor már nem éltek együtt, nem alkottak egy családot, a kiskorúak ténylegesen az anya gondozása alatt álltak.

A II. fokú Bíróság szerint az I. fokú Bíróság a perben kirendelt igazságügyi szakértő által előterjesztett egyesített szakvélemény értékelése kapcsán is helyesen foglalt állást, amennyiben azt aggálytalannak találta és az ítéleti döntése alapjául elfogadta.

Mind a pszichológusi, mind az elmeorvos szakértői véleményben feltüntetésre kerültek azok a jogszabályok és jogszabálynak nem minősülő ajánlások, melyek alapján a szakértői vizsgálat a szakma szabályainak megfelelően zajlott le.

A II. fokú Bíróság álláspontja szerint sem volt szükség a szakértői vizsgálatot ██████████ másik három gyermekére is kiterjeszteni. Egyrészt a nagykorú gyermek már nem él a felperes háztartásában, a kiskorúakról pedig elegendő adatot szolgáltatott a pedagógiai vélemények, melyek alapján az I. fokú Bíróság – a per egyéb adatainak értékelésével együtt – megfelelő következtetéseket vont le az anya nevelési alkalmasságát illetően.

A rendelkezésre álló bizonyítékok ugyanis kétséget kizáróan azt támasztották alá, hogy a két fél közül mind a szubjektív körülményei, mind a gyermekek gondozása, nevelése terén kifejtett tevékenység alapján ██████████ az alkalmasabb szülő, nála biztosítható kedvezőbben a kiskorú gyermekek testi szellemi és erkölcsi fejlődése, melyet illetően akkor sem vonható le más következtetés, ha a bizonyítékok között az általam különösen sérelmezett elmeorvosi szakvélemény megállapításait figyelmen kívül hagyjuk.

b) A jogorvoslati lehetőségek kimerítése

A szülői felügyeleti jog rendezése iránti kereseti kérelem előterjesztésére 2016. szeptember 26. napján került sor, így az eljárásra a Polgári Perrendtartásról szóló **1952. évi III. törvény** (a továbbiakban: **rPp.**) rendelkezései az irányadóak.

A tényállás ismertetése alapján megállapítható, hogy a szülői felügyeleti jog rendezése iránti eljárásban I. fokon a Budai Központi Kerületi Bíróság, míg II. fokon a Fővárosi Törvényszék járt el. Az is megállapítható, hogy a Fővárosi Törvényszék 50.Pf.633.897/2019/8. számú másodfokú ítéletével az I. fokú ítélet fellebbezéssel támadott rendelkezéseit helybenhagyta.

Az **rPp. 271.§ (3) bekezdés c) pontja** alapján:

„Nincs helye a felülvizsgálatnak, ha az elsőfokú bíróság ítéletét a másodfokú bíróság helybenhagyta a szülői felügyelet gyakorlásának rendezése, megváltoztatása, a gyermek harmadik személynél történő elhelyezése, elhelyezésének a megváltoztatása, továbbá a gyermekkel való kapcsolattartás szabályozása iránti ügyekben.”

Az I. fokú ítélet ellen benyújtott fellebbezésemre tekintettel lefolytatott II. fokú eljárás jogerős befejezését követően tehát a jogerős ítélet ellen az rPp. vonatkozó rendelkezései értelmében felülvizsgálatnak nincs helye, így jelen eljárásban a rendes jogorvoslati jogomat kimerítettem, rendkívüli jogorvoslati jog pedig jelen esetben nincs biztosítva.

Fentiekre tekintettel jelen eljárásban a Kúria előtt felülvizsgálati eljárás nincs folyamatban.

c) Az alkotmányjogi panasz benyújtásának határideje

Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló Fővárosi Törvényszék 50.Pf.633.897/2019/8. számú ítélete az eljárásban engem képviselő jogi képviselő részére 2019. december 17. napján került az elektronikus kapcsolattartásra irányadó jogszabályok rendelkezései szerint kézbesítésére. Jelen alkotmányjogi panaszt az **Abtv. 30.§ (1) bekezdés** szerint 60 napos határidőn belül nyújtom be figyelemmel arra, hogy a határidő utolsó napja munkaszüneti nap, így a határidő az Alkotmánybíróság ügyrendjéről szóló **1001/2013. (II.27.) Tü. határozat 28.§ (2) bekezdése** értelmében az azt követő legközelebbi munkanapon jár le.

d) Az indítványozó érintettségének bemutatása

Az I. fokon eljáró Budai Központi Kerületi Bíróság és a II. fokon eljáró Fővárosi Törvényszék előtti eljárásban indítványozó alperesi minőségben volt érintett, így a támadott bírósági döntések hátrányosan érintették a szülői felügyeleti jogomat.

e) Annak bemutatása, hogy az állított alapjogsérelem a bírói döntést érdemben befolyásolta vagy a felmerült kérdés alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés

Álláspontom szerint a jelen alkotmányjogi panasz elsődlegesen felveti a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség megállapíthatóságát az alábbi okokból:

A szülői felügyeleti jog a **Ptk. 4:146.§ (2) bekezdése** alapján: A szülői felügyelet a kiskorú gyermek neve meghatározásának, gondozásának, nevelésének, tartózkodási helye meghatározásának, vagyona kezelésének, törvényes képviselőtének jogát és köteletségét, a gyámnevezésnek és a gyámságból való kizárásnak a jogát foglalja magában. Ugyanezen paragrafus (1) bekezdése alapján kiskorú gyermek szülői felügyelet vagy gyámság alatt áll.

A **Ptk. 4:164.§ (1) bekezdése** alapján: A szülői felügyeletet a szülők - megállapodásuk vagy a gyámhatóság vagy a bíróság eltérő rendelkezése hiányában - közösen gyakorolják akkor is, ha már nem élnek együtt.

A szülői felügyeleti jog gyakorlása tehát mindaddig a szülők közös joga és kötelezettsége, amíg eltérően meg nem állapodnak, vagy bíróság eltérően nem rendelkezik.

Amennyiben – akár a szülők megállapodása, akár bíróság döntése folytán – a szülői felügyeleti jogot az egyik szülő gyakorolja, a különélő szülő kizárólag a gyermek sorsát érintő lényeges kérdésekben gyakorolja a szülői felügyeleti jogait a gyermeket nevelő szülővel együtt. Ezek a gyermek sorsát érintő lényeges kérdések a **Ptk. 4:175.§ (2) bekezdése** alapján: A gyermek sorsát érintő lényeges kérdésnek tekintendő a

kiskorú gyermek nevének meghatározása és megváltoztatása, a szülőjével azonos lakóhelyén kívüli tartózkodási helyének, huzamos időtartamú vagy letelepedés céljából történő külföldi tartózkodási helyének kijelölése, állampolgárságának megváltoztatása és iskolájának, életpályájának megválasztása.

Amennyiben a különélő szülők a szülői felügyeleti jog gyakorlásáról nem állapodnak meg, arról a **Ptk. 4:167.§ (1) bekezdése** alapján a bíróság dönt. Döntése során a bíróság a **Ptk. 4:167.§ (2) bekezdése** alapján azt mérlegeli, hogy a gyermek testi, szellemi és erkölcsi fejlődése miként biztosítható a legjobban.

A bírói gyakorlat ezen mérlegelés során a szülők nevelési alkalmasságát is vizsgálja, mely folyamán igen gyakran szükségessé válik a felek személyiségének – a gyermeknevelésre is kiható – vizsgálata. Utóbbi kérdés olyan különleges szakértelmet kíván, melyre figyelemmel az eljárás során igazságügyi pszichológus szakértő kirendelésére kerül sor.

Jelen esetben az I. fokon eljáró Budai Központi Kerületi Bíróság az eljárás során hivatalból rendelt ki szakértőt.

A szakértő perbeli szerepét, jogait és kötelezettségeit, valamint a szakértői véleménnyel kapcsolatban a peres feleket megillető jogokat az **rPp. 177.§-183/A.§** szabályozza.

Az **rPp. 182.§ (3) bekezdése** biztosítja annak lehetőségét, hogy adott esetben a szakértői vélemény helyességét kétségbe lehessen vonni, mely akár a szakértői vélemény kiegészítését, akár új szakértő kirendelését is eredményezheti: Ha a szakvélemény homályos, hiányos, önmagával vagy más szakértő véleményével, illetve a bizonyított tényekkel ellentétben állónak látszik, vagy helyességéhez egyébként nyomatékos kétség fér, a szakértő köteles a bíróság felhívására a szükséges felvilágosítást megadni. A fél erre irányuló indítványa alapján a bíróság más szakértőt rendelhet ki. Ha a bíróság a bizonyítást hivatalból rendelte el [164. § (2) bek.], szükség szerint hivatalból jogosult új szakértő kirendelésére is.

A fentiek alapján a szakértői vélemény akár általános jelleggel, akár a jelen alkotmányjogi panasz alapjául is szolgáló I. és II. fokú eljárásban különös jelentőséggel bír, hiszen olyan kérdésben foglal állást, mely különleges szakértelmet kíván, ekként azzal a bíróság nem rendelkezik. Az **rPp. 182.§ (3) bekezdésében** biztosított jog azonban annak garanciáját kívánja megteremteni, hogy amennyiben a szakértői vélemény helyességéhez bármely okból, de nyomatékos kétség fér, annak helyességét kétségbe lehessen vonni, és a szakértői vélemény kiegészítése vagy a szakértő meghallgatása, illetve új szakértő kirendelése útján azt korrigálni lehessen.

Jelen esetben megállapítható, hogy én alperesként kértem először a szakértő tárgyaláson történő meghallgatását, majd – a szakértő idézésének elmaradására tekintettel - új szakértő kirendelését, melynek az I. fokú Bíróság nem tett eleget, ugyanakkor a szülői felügyeleti jog gyakorlására vonatkozó döntése során meghatározó mértékben támaszkodott az általam vitatott szakértői véleményben foglalt megállapításokra.

A peres eljárás során tehát olyan bizonyítékra alapozva született végül jogerős döntés, mely bizonyíték helyességével szemben nyomatékos kétségeim voltak, így arra vonatkozóan az eljárási törvényben biztosított jogaimmal élve további bizonyítást indítványoztam, melyet az I. fokú Bíróság – és később a II. fokú Bíróság is – érdemi indokolás nélkül elutasított.

Az I. fokú Bíróság indokolásában arra hivatkozott, hogy álláspontja szerint a szakértők egyesített szakvéleménye aggálytalan, úgy ítélte meg, hogy a szakértő maradéktalanul betartotta a szakmai szabályokat, objektív megállapításokat tett a felekről, amely megállapításokat a perben rendelkezésre álló egyéb bizonyítékok és a felek per során tanúsított magatartása is alátámasztottak, így a szakértő

meghallgatása szükségtelen volt, miután a szakvélemény nem volt sem hiányos, sem homályos, sem önmagával ellentmondó. Hasonlóképpen foglalt állást a II. fokú Bíróság is.

Az **rPp.** hivatkozott **182.§ (3) bekezdése** ugyanakkor nem akként rendelkezik, hogy a szakértő meghallgatása és végső soron új szakértő kirendelése akkor lehetséges, ha a bíróságnak támad kételye a szakértői véleménnyel szemben, hanem úgy, ha a szakértői vélemény az ott felsorolt hibák vagy hiányosságok valamelyikében szenved, illetve helyességéhez egyéb okból nyomatékos kétség fér. Álláspontom szerint mindez összevetve az **rPp. 164.§ (1) bekezdésével** azt jelenti, hogy amennyiben bármely érintett fél a szakértői vélemény valamilyen hibájára indokoltan hivatkozik, a szakértői vélemény helyességének ellenőrzése és ennek érdekében az **rPp. 182.§ (3) bekezdésében** foglaltak teljesítése az eljáró bíróság kötelezettsége.

Álláspontom szerint ezért az I. fokú Bíróság az eljárási szabályok alaptörvény-ellenes alkalmazásával utasította el az erre vonatkozó bizonyítási indítványomat, mely az ügy érdemére döntő kihatással volt, hiszen a mellékelt I. fokú ítélet alapján jól látható, hogy a szülői felügyeleti jog rendezése körében az I. fokú Bíróság meghatározó mértékben a szakértői véleményben foglaltak alapján hozta meg a döntését, melyet a II. fokú Bíróság – egyetértve az I. fokú Bíróság megállapításaival – helybenhagyott, egyben figyelmen kívül hagyta a II. fokú eljárás során csatolt magánszakértői véleményt, mely a kirendelt szakértői véleményben foglaltakkal lényeges kérdésekben gyökeresen eltérő megállapításokat fogalmazott meg.

A **Ptk. 4:167.§ alapján** az eljáró bíróság a szülői felügyeleti jog körében történő döntése során elsősorban azt mérlegeli, hogy a gyermek testi, erkölcsi és szellemi fejlődése miként biztosítható a legkedvezőbbben. Ennek a kötelezettségének azonban nem tud eleget tenni akkor, ha olyan bizonyítékra alapozva hozza meg döntését, melynek helyességéhez nyomatékos kétség fér.

A II. fokú Bíróság fenti kérdésekben tehát megerősítette az I. fokú Bíróság ítéletében foglaltakat, továbbá indokolása elején nyomatékosan rögzítette, hogy az I. fokú Bírósághoz hasonlóan szintén jelentőséget tulajdonított annak a nem vitás peradatnak, hogy a perrel érintett gyermekek születésekor már nem éltünk együtt, a gyermekek ténylegesen az anya gondozása alatt álltak.

Egyik bíróság ítélete sem utal azonban ehelyütt arra, hogy a gyermekek születésekor miért nem éltünk együtt, holott a per során az sem volt vitatott, hogy a közös otthonból nem saját akaratomból költöztem el, hanem onnan [REDACTED] fizikai erőszak alkalmazásával működött közre eltávolításomban. Történt mindez az egyházi házasságkötésünket követően négy hónappal, amikor [REDACTED] gyermekünkkel már állapotos volt. A közös otthonunkba később is visszajártam, próbáltam a családi egységet helyreállítani.

Ténykérdés tehát, hogy amikor a peres eljárás elindult, a perrel érintett ikergyermekeink még meg sem születtek, illetve még az első gyermek megszületése előtt voltam kénytelen a közös otthont elhagyni. Mindez tényekből egyértelműen, egész egyszerűen a biológiai törvényszerűségek által következik, hogy a gyermekek az anya gondozása alatt álltak, hiszen meg nem született gyermekek, majd csecsemők gondozása, elsősorban anyatejes táplálása egy édesapa számára fizikai lehetetlenség.

A per során azonban az is bizonyítást nyert, hogy a perbeli gyermekekről természetben is gondoskodtam, hozzájuk napi rendszerességgel jártam, ellátásukból kivettem a részem, vagyis róluk soha nem mondtam le. Így azt a körülményt, hogy a gyermekek az édesanyjuk nevelése és gondozása alatt álltak velem szemben az édesanya javára értékelni a biológiai törvényszerűségeket figyelmen kívül hagyó érvelés.

Amennyiben azonban feltételezzük, hogy a szülői felügyeleti jogok a szülőket – ellenkező megállapodás vagy bírósági döntés hiányában – együttesen illetik, és a szülők (ahogyan minden ember) a törvény előtt

egyenlőek, akkor a fenti körülményt az ítélet meghozatala során – a II. fokú Bíróság által hivatkozott jelentős mértékben – az édesanya javára figyelembe venni nem lehetett volna, hiszen ezáltal alaptörvényellenesen előnyösebb helyzetben értékelte az édesanyát nálam.

A jogerős ítélet tehát egy olyan elvi kiindulópontból, hogy már eddig is az édesanya nevelte a gyermekeket, az általam vitatott szakértői véleményben foglaltakat aggálytalanak elfogadva és az abban foglaltakra hivatkozva döntött úgy, hogy a szülői felügyeleti jogok gyakorlására [REDACTED] jogosítja fel.

A jelen alkotmányjogi panasszal támadott bírósági döntések tehát olyan szakértői véleményen alapulnak, mely az általam indítványozott egyetlen kérdésre sem tartalmaz választ, melynek ellenőrzését az erre irányuló bizonyítási indítványaim ellenére nem teljesítette egyik eljáró bíróság sem, az általam felajánlott magánszakértői bizonyítást pedig a II. fokú Bíróság figyelmen kívül hagyta, így a szakértői véleménnyel szemben, mely a nevelési alkalmasság eldöntése kérdésben döntő jelentőségű volt, az eljárási jogaimat megfelelő módon gyakorolni nem tudtam és ez a bírói döntést érdemben befolyásolta, sőt azt alapvetően meghatározta.

Véleményem szerint ezért alaptörvényben biztosított alapjogom érdemi sérelmére vezetett az I. és a II. fokú Bírósági döntés, mivel a szakértői vélemény kapcsán a törvényben biztosított eljárási jogaim rendeltetésszerű gyakorlásától zárt el akként, hogy az érdemi döntés a szakértői véleményben foglaltakon alapul.

Tekintettel továbbá arra a fentiekben ismertetett gyakorlatra, miszerint szülői felügyeleti jog iránti perekben a szülők gyermeknevelési alkalmasságának kérdését szinte kivétel nélkül olyan különleges szakértelmet igénylő kérdésnek tekinti a bíróság, melyre figyelemmel szakértő kirendelése válik szükségessé, a szakértői vélemény megállapításaival szemben gyakorolható eljárási jogok biztosítása álláspontom szerint alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést is felvet. Amennyiben ugyanis a szakértői véleménnyel szembeni bizonyítás az eljáró bíró szubjektív mérlegelésén múlik, és nincs olyan szakmai protokoll, mely a szakértői véleményben foglaltakat előre meghatározott objektív szempontrendszer szerint ellenőrizhetővé teszi, megszűnik minden eljárási garancia arra nézve, hogy a szakértői vélemény megállapításait érdemben vitatni lehessen, és végső eredményét tekintve az eljáró bíróság foglal állást különleges szakértelmet kívánó kérdésben.

Nem csupán a szülői felügyeleti jog rendezésének érdemi döntése, hanem annak esetleges megváltoztatása, tehát egy későbbi eljárás során ez a vélemény pedig ismét meghatározóvá válik, hiszen egyike azon körülményeknek, melyekre a bíróság a döntését alapította. A **Ptk. 4:170.§ (1) bekezdése** alapján pedig a szülői felügyeleti jog megváltoztatása akkor kérhető, ha a körülmények, melyekre a bíróság a döntését alapította, utóbb lényegesen módosulnak, és a megváltoztatás a gyermek érdekében áll.

2. Az alkotmányjogi panasz benyújtásának érdemi indokolása

- a) Az Alaptörvény megsértett rendelkezéseinek pontos megjelölése

Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) **XV. cikk (1) bekezdése és (3) bekezdése** alapján: „*A törvény előtt mindenki egyenlő. Minden ember jogképes.*” „*A nők és a férfiak egyenjogúak.*”

Az **Alaptörvény XVI. cikk (1) bekezdése** alapján: „*Minden gyermeknek joga van a megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges védelemhez és gondoskodáshoz.*”

Az **Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése** alapján: „Mindenkinek joga van abhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.”

b) A megsemmisíteni kért bírói döntés alaptörvény-ellenességének indokolása

Az **Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének** eljárásjogi vetülete az **rPp. 2.§ (1) bekezdésében** megfogalmazott alapelvi tétel, mely szerint a bíróságnak az a feladata, hogy - összhangban az 1. §-ban foglaltakkal - a feleknek a jogviták elbírálásához, a perek tisztességes lefolytatásához és ésszerű időn belül történő befejezéséhez való jogát érvényesítse.

Jelen esetben a feleknek a perek tisztességes lefolytatásához és ésszerű időn belül történő befejezéséhez való jogának érvényesítése annyiban speciális, hogy a per tárgya a közös gyermekek feletti szülői felügyeleti jog gyakorlásának rendezése, így az eljárási garanciák érvényesülése a kiskorú gyermekek érdekeinek védelme szempontjából is jelentőséggel bír.

A per során, a több mint két és fél évig tartó I. fokú eljárásban az eljárás utolsó szakaszában, 2018. decemberében került sor igazságügyi pszichológus szakértő kirendelésére akként, hogy a szakértőt az I. fokú Bíróság feljogosította – szükség esetén – társszakértő bevonására.

A szakértői vélemény megállapításaira, annak szakmaiságára a 2019. március 18. napján kelt (9. szám alatt mellékelt) beadványomban részletes és indokolt észrevételeket tettem, egyben kértem a I. fokú Bíróságtól, hogy a szakértőt a tárgyalásra idézze meg.

A 2019. április 2. napján tartott következő, és egyben utolsó tárgyalási napra ennek ellenére az I. fokú Bíróság a szakértőt nem idézte meg, annak elmaradását semmivel nem indokolta, hanem a tárgyalást berekesztett és meghozta ítéletét.

Az I. fokú Bíróság ítéletének indokolása alapján megállapítható, hogy a szülői felügyeleti jog rendezése kapcsán hozott döntésében a bíróság döntő mértékben támaszkodott a szakértői véleményre, melyet aggálytalannak talált. Az is megállapítható az ítélet indokolásából, hogy az I. fokú Bíróság annak érdemi magyarázatát nem adta, hogy a szakértői vélemény aggálytalanságát mire alapozza. Önmagában azon bírói megállapítás rögzítése, miszerint a szakértő a szakmai szabályokat betartotta és objektív megállapításokat tett, a szakmai szabályok tényleges betartását nem támasztja alá.

Fellebbezésemben a szakértői vélemény megállapításait továbbra is vitattam, egyben csatoltam az időközben elkészült magánszakértői véleményt. A magánszakértői vélemény a perben kirendelt szakértői véleményben foglalt megállapításokkal jó néhány releváns kérdésben ellentétes megállapításokat tesz.

A II. fokú eljárás során azonban a II. fokú Bíróság egyetértett az I. fokú Bíróság ítéletében foglaltakkal, a szakértői vélemény aggálytalanságával, így a magánszakértői vélemény vizsgálatát mellőzte. A II. fokú Bíróság ítéletének indokolásában rögzítette, hogy a fellebbezésemben megfogalmazott, a szakvélemény készítésének körülményeivel, az alkalmazott szakértői vizsgálati módszerekkel és a szakértőnek az alperes irányában megmutatkozó negatív attitűdjével kapcsolatos alperesi kifogások nem megalapozottak. (50.Pf.633.897/2019/8. számú ítélet 10. oldal) Az indokolásban ezzel kapcsolatban azonban kizárólag az került rögzítésre, hogy a szakértői véleményben feltüntetésre kerültek azok a jogszabályok és jogszabálynak nem minősülő ajánlások, melyek alapján a szakértői vizsgálat a szakma szabályainak megfelelően zajlott le. Önmagában a jogszabályok és ajánlások szakértői véleményben történő felsorolása azonban még nyilván nem alapozza meg a szakértői vélemény tartalmilag azoknak való megfelelését, azt legfeljebb a szakértői

vélemények érdemi vizsgálata során lehet eldönteni, erre vonatkozó indokolást azonban egyik bírósági ítélet sem tartalmaz.

Az igazságügyi elmeorvos szakértő a rá irányadó – és a szakértői véleményben valóban feltüntetett szakmai ajánlás – nevezetesen az Országos Igazságügyi Orvostani Intézet 14. számú módszertani levele alapján olyan szakvélemény elkészítésére lett volna köteles, mely alapján megállapítható, hogy a szakértő a véleményét milyen vizsgálatokra támaszkodva alakította ki, ezek szerint milyen kórismét alapított meg, a pszichés állapot alapján milyen következtetésre jutott.

Ezzel szemben a pszichiáter szakértő által a szakvéleményben egyetlen olyan megállapítás sincs, amely kevert személyiségzavarra utalna, ezt a következtetést a szakértő maga sem rögzíti. A szakmai ajánlás ugyanakkor rögzíti, hogy „Rendkívül fontos, hogy a vélemény érthető és világos legyen, kívánatos a magyar szakkifejezések használata – kivéve, ha ez a kevésbé ismert,- a kórismét pedig magyarul és latinul (valamelyiket zárójelben) egyaránt szerepeltetni kell. A kórismét a BNO szerint célszerű megadni, s helyes kiemelni az aktuális tünetegyüttes fő jellemzőit.” (Módszertani Levél 6. oldal)

A szakértői vélemény fentiekkel szemben egyetlen helyen, az I. fokú Bíróság által feltett kérdésekre történő válaszok során fogalmazza meg azt, hogy én kevert személyiségzavarban szenvedek, mely tünetegyüttes fő jellemzői itt valóban kiemelésre is kerülnek, azonban az, hogy ezt a következtetést mi alapján és melyik szakértő vonta le, meg nem állapítható. Az elmeorvos szakértő a szakértői vélemény általa tett megállapításai között a kevert személyiségzavart nem említi.

A tisztességes eljáráshoz való jog a T. Alkotmánybíróság állandó gyakorlata alapján magában foglalja a pártatlan ítélkezéshez, a törvényes bíróhoz, az eljárás ésszerű határidőn belül történő lefolytatáshoz, a tisztességes tárgyaláshoz, a bíróság indokolási kötelezettségéhez, a hatékony jogorvoslathoz, a fegyverek egyenlőségéhez és a felek szabad rendelkezési jogához való jogot.

A bíróság indokolási kötelezettségének vizsgálata körében hivatkozom a T. Alkotmánybíróság **7/2013. (III. 1.) AB határozatában** foglalt megállapításaira: „Ehhez képest az Alkotmánybíróság által vizsgált, az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében rejlő indokolási kötelezettség alkotmányos követelménye a bíróság döntési szabadságának abszolút korlátját jelenti, nevezetesen azt, hogy döntésének indokairól az eljárási törvényeknek megfelelően szükséges számot adnia. Az indokolási kötelezettség alkotmányjogi értelemben vett sérelme az eljárási szabály alaptörvény-ellenes alkalmazását jelenti. A tisztességes eljárásból fakadó elvárás tehát az eljárási szabályok Alaptörvénynek megfelelő alkalmazása, ami a jogállami keretek között működő bíróságok feladata. Az eljárási törvény rendelkezéseire is figyelemmel, a tisztességes eljárás alkotmányos követelménye a bírói döntésekkel szemben azt a minimális elvárást mindenképpen megfogalmazza, hogy a bíróság az eljárásban szereplő feleknek az ügy lényegi részeire vonatkozó észrevételeit kellő alapossggal megvizsgálja, és ennek értékeléséről határozatában számot adjon. Ennek megítéléséhez az Alkotmánybíróság vizsgálja a jogvita természetét, az alkalmazandó eljárási törvény rendelkezéseit, a felek által az adott ügyben előterjesztett kérelmeket és észrevételeket, valamint az ügyben választ igénylő lényeges kérdéseket.”

Álláspontom szerint a vitatott bírósági döntésekben éppen az ügy lényegi részére, a szülői nevelési alkalmasság tekintetében született szakértői véleményre vonatkozóan nem tett eleget a fentieknek.

Az I. fokú eljárás során részletes észrevételeket tettem a szakértői véleményre vonatkozóan, valamint további bizonyítást indítványoztam. A szakértői vélemény aggályossága tekintetében az I. fokú ítélet indokolása azonban éppen arra vonatkozóan nem tartalmaz érdemi magyarázatot, hogy miért tartotta be maradéktalanul a szakértő a szakmai szabályokat. Arra vonatkozóan sincs érdemi indokolás, hogy milyen szakmai szabályok pontos betartását látta megállapíthatónak az I. fokú Bíróság, miután az igazságügyi

pszichológusi tevékenységre vonatkozóan éppen a speciális szakmai szabályokat megállapító hatályos Módszertani Levél hiányzik, vagyis nincs olyan hatályos szakmai protokoll, mely a szakértői vizsgálat objektivitását és ellenőrizhető voltát előre ismert feltételek szerint lehetővé tenné. Az Országos Igazságügyi Orvostani Intézet 10. számú módszertani levele nem hatályos, a 20. számú módszertani levél pedig elkészülte óta csak tervezet.

Az igazságügy szakértői tevékenység vizsgálatára a Kúria Joggyakorlat-Elemző Csoportot állított fel, mely megállapításait a 2014. december 19. napján kelt Összefoglaló Véleményében összegezte. Az Összefoglaló Vélemény 167. oldalán az alábbi vélemény megfogalmazása található: „Szükség lenne a pszichológus szakértői tevékenység szakmai protokolljának kialakítására annak érdekében is, hogy a jogalkalmazók egységes szakmai standardok, eljárásrend alapján készült pszichológiai szakvéleményre tudjanak támaszkodni munkájuk során. Különös tekintettel fontos ez a garanciálisnak is tekinthető elem a gyermek- és fiatalkorúakat érintő eljárások során. A módszertani útmutató, szakmai protokoll hiánya veszélyeztetheti a tisztességes eljáráshoz és a gyermek gondoskodáshoz és védelemhez való jogának érvényesülését.”

A II. fokú Bíróság ítéletének indokolásában megerősíti az I. fokú Bíróság ítéletében foglaltakat, valamint további indokolásként rögzíti, hogy a jogszabályok és ajánlások, amelyek alapján a szakértői vélemény készült, a szakértői véleményben feltüntetésre kerültek. További indokolás arra vonatkozóan, hogy ezeknek miért felel meg a szakvélemény, a II. fokú ítéletben sem található.

A II. fokú Bíróság figyelemmel arra, hogy álláspontja szerint is aggálytalan a perbeli szakértői vélemény, a magánszakértői vélemény vizsgálatát mellőzte.

Ezzel azonban megsértette a hatékony jogorvoslathoz való jogomat is, hiszen a **Pp. 235.§** alapján előterjesztett bizonyítékomat érdemi vizsgálat nélkül mellőzte a jogorvoslati eljárás során annak ellenére, hogy a bizonyíték előterjesztésére az I. fokú ítélet jogszabálysértő voltának alátámasztása érdekében került sor.

A Kúria számos döntésében állást foglalt már a magánszakértői véleménynek a bizonyítékok körében történő értékeléséről, továbbá a magánszakértői vélemény és a perbeli szakértői vélemény közötti ellentmondás feloldásának szükségességéről.

„A magánszakértői vélemény ugyanis nem egyszerűen a fél szakmai kérdésben tett - előadása, hanem olyan egyedi, a Pp. 166.§ (1) bekezdésében nem említett "sui generis" bizonyítási eszköz, amelyet a bíróság a szabad bizonyítás [Pp. 3.§ (5) bekezdés] keretén belül értékelni köteles. A magánszakértői vélemény megállapításai alkalmasak lehetnek arra, hogy a perszakértői véleményt aggályossá tegyék, annak bizonyító erejét lerontsák. Amennyiben a bíróság által kirendelt és a magánszakértő véleménye között ellentmondás mutatkozik, azokat a szakvélemények ütköztetésével fel kell oldani. Ennek célszerű módja lehet az igazságügyi szakértő és a magánszakértő tanúként történő együttes meghallgatása. Mindez az adott esetben a másodfokú eljárás keretei között is teljesíthető. Ha ez nem vezet eredményre, a bíróságnak - a bizonyításra kötelezett fél kérelmére - újabb igazságügyi szakértőt kell kirendelnie.” (BH+2015.205. számú eseti döntés, BH 2012.175. számú eseti döntés)

Megállapítható tehát, hogy a Kúria a magánszakértői véleményt egyértelműen alkalmasnak tekinti arra, hogy a perbeli szakértői véleményt aggályossá tegye, mely esetben az ellentmondás feloldása szükségszerű. Ennek mellőzése pedig az eljárási szabályok olyan lényeges megsértése, mely az ítélet hatályon kívül helyezéséhez vezethet.

A perbeli szakértői vélemény az elmeállapotom körében kevert személyiségzavart állapított meg. A magánszakértői vélemény azonban sem a mentális zavar diagnózisát, sem személyiségzavart nem állapít meg.

Az ember elmeállapotának, személyisége egyik legmeghatározóbb tényezőjének vizsgálata, és az azzal kapcsolatos megállapítások, közvetlenül érintik az emberi méltóságot, annak a személyiség szabad kibontakozásához való aspektusát. „Az Alkotmánybíróság az emberi méltósághoz való jogot az ún. „általános személyiségi jog” egyik megfogalmazásának tekinti. A modern alkotmányok, illetve alkotmánybírói gyakorlat az általános személyiségi jogot különféle aspektusaival nevezik meg: pl. a személyiség szabad kibontakoztatásához való jogként, az önrendelkezés szabadságához való jogként, általános cselekvési szabadságként, avagy a magánszférához való jogként. Az általános személyiségi jog „anyajog”, azaz olyan szubszidiárius alapjog, amelyet mind az Alkotmánybíróság, mind a bíróságok minden esetben felhívhatnak az egyén autonómiájának védelmére, ha az adott tényállásra a konkrét, nevesített alapjogok egyike sem alkalmazható.” (8/1990. (IV.23.) AB határozat III. pont, 37/2011. (V.10. AB határozat 3.1. pont)

Az emberi méltóságot közvetlenül érintette a személyiséget vizsgáló és megállapításaival befolyásoló perbeli szakértői vizsgálat, mellyel szemben az eljárási jogaimat gyakorolva és az eljárási keretek között bizonyítási indítvánnyal illetve jogorvoslattal éltem.

Mindkét bíróság ugyanakkor elutasította azon indítványaimat, mellyel a szakértői véleményben foglaltak aggályosságát igazolni tudtam volna. Álláspontom szerint figyelemmel arra, hogy a pszichológus szakértőre vonatkozóan nincs megfelelő hatályos szakmai protokoll, mely a szakértői vélemény megállapításait objektív alapon ellenőrizhetővé teszi, valamint a szakvélemény olyan érzékeny, az ember emberi mivoltát érintő kérdésben készült, mely az emberi méltóságot érinti, különösen fontos lett volna, hogy mind az I. fokú, mind a II. fokú bíróság az ítélet indokolásában a szakértői véleményre vonatkozó megállapításait megfelelő módon indokolja. „A hivatkozott elvi bírósági határozat alapján a bíróság indokolása nem lehet formális.” (3115/2016. (VI.21.) AB határozat [80])

Különösen fontos lett volna mindez a II. fokú Bíróság részéről, amikor erre alapozva mellőzött egy, a II. fokú eljárás során előterjesztett bizonyítékot, mely az I. fokú jogszabálysértő voltának alátámasztására irányult (Pp. 235.§).

Ezzel pedig álláspontom szerint a II. fokú Bíróság megsértette a tisztességes eljárás tartalmát képező hatékony jogorvoslathoz fűződő jogomat is, hiszen az eljárási szabályok helytelen alkalmazásával lehetetlenné tette számomra az eljárási jogaim gyakorlását az I. fokú ítélet alapjául szolgáló perdöntő bizonyíték tekintetében.

Hivatkozom a T. Alkotmánybíróság a **3375/2018. (XII.5.) AB határozatában** foglaltakra: „*A tisztességes eljárás*hoz való alapjog sérelmét eredményezheti ugyanis olyan eljárásjogi vagy anyagi jogi szabály megsértése, amely az eljárás valamelyik szereplője (jellemzően valamelyik fél) számára többletjogosultságot biztosít vagy őt éppen valamilyen fennálló jogától, vagy jogosultságától fosztja meg, olyan kérdések tekintetében, amelyek érdemben befolyásolják, elnehezítik vagy akár is lehetetlenítik a bizonyítást, megváltoztatva ezzel az eljárás végkimenetelét.”

Álláspontom szerint a szakértői vélemény a szülői felügyeleti jog rendezése során perdöntő bizonyíték volt, az I. fokú Bíróság döntését az abban foglaltakra alapította meghatározó mértékben. Ennek, az emberi méltóságot is érintő bizonyítéknak az aggálytalansága tekintetében azonban sem az I. fokú, sem a II. fokú bírósági döntés indokolásából nem állapítható meg, hogy az észrevételeim és indítványaim érdemben megvizsgálásra kerültek-e, és amennyiben igen, a szakértői vélemény aggálytalanságát miért találta megállapíthatónak az eljáró bíróság. Ezekben a kérdésekben az eljáró bíróságok indokolása teljes

mértékben formális, kizárólag a bíróság saját meggyőződését tartalmazza annak érdemi alátámasztása nélkül.

Az **Alaptörvény XVI. cikk (1) bekezdése** biztosítja a gyermekek jogait a megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődéshez szükséges védelemhez és gondoskodáshoz. Ennek – bár anyagi jogszabályban rögzített – eljárásjogi vetülete a **Ptk. 4:167.§ (2) bekezdése**, mely szerint a bíróság szülői felügyeleti jog rendezése során azt mérlegeli, hogy a gyermek testi, szellemi és erkölcsi fejlődése miként biztosítható a legkedvezőbbben.

Ennek a mérlegelésnek nyilvánvaló tartalmi elemét kell képezze az, hogy a szülői felügyeleti jog rendezésére irányuló eljárás során a lehető legteljesebb bizonyítási eljárás lefolytatást követően, és a bizonyítékok megfelelő mérlegelését követően kerüljön sor a döntés meghozatalára. A gyermekek érdekében az áll, hogy családban, elsősorban a saját családjukban nevelkedjenek (Ptk. 4:2.§). Amennyiben a családi egység megbomlik, a legkedvezőbb fejlődésüket biztosító környezet biztosítása a kötelezettsége mind a szülőknek, mind a gyermekek védelmében vagy érdekében eljáró bármely személynek vagy szervezetnek.

Az I. fokú eljárás során azonban sérült a gyermekek védelemhez és gondoskodáshoz fűződő Alaptörvényben biztosított joga akkor, amikor az I. fokú Bíróság a gyermekek érdekében érvényesülését a bizonyítási eljárás során nem tette lehetővé azáltal, hogy a vitatott szakértői vélemény megállapításainak ellenőrzésére vonatkozóan további bizonyítást nem folytatott le, ugyanakkor későbbi döntése során meghatározó mértékben a szakértői bizonyítás eredményeire alapozta döntését. A II. fokú Bíróság előtti eljárás során is sérült a gyermekek joga azáltal, hogy a II. fokú Bíróság szintén elutasította a szakértői vélemény ellenőrzésére irányuló bizonyítási indítványomat és teljes mértékben mellőzte az általam indítványozott magánszakértői véleményt. A T. Alkotmánybíróság hasonló megállapításokat tett a **3375/2018. (XII.5.) AB határozatában**: *„Az Alkotmánybíróságnak tehát a jelen ügyben - melynek tárgya kizárólag a kiskorú gyermek(ek) jogellenes visszatartása volt - azt a kérdést kellett megválaszolnia, hogy sériült-e a tisztességes eljáráshoz való alapjog akkor, amikor a bíróság a gyermekek érdekében érvényesülését nem tette lehetővé azáltal, hogy a bíróság ebbéli meggyőződésének megszüldésében - ebben a speciális esetben - nem folytatta le a lehető legszélesebb körű bizonyítást, illetve a bizonyítékok előterjesztésének a lehetőségét az egyik fél számára megnehezítette, illetve objektíve lehetetlenné tette.”*

Álláspontom szerint sem az I. fokú Bíróság, sem a II. fokú Bíróság nem tette meg a szükséges bizonyítást annak érdekében, hogy a szülők gyermeknevelési alkalmassága tekintetében kialakult meggyőződését kellő mértékben megszüldésére egy valóban aggálytalan szakértői véleménnyel.

Az **Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdése** alapján a törvény előtt minden ember egyenlő. Az **Alaptörvény XV. cikk (3) bekezdése** alapján a nők és a férfiak egyenjogúak.

Az I. fokú Bíróság ítéletének indokolásában rögzítette, hogy a gyermekeket születésük óta főként az anya neveli. A II. fokú Bíróság ítéletének indokolásában, már kiindulópontként rögzítette, hogy a II. fokú Bíróság – az I. fokú Bírósághoz hasonlóan – jelentőséget tulajdonított annak a nem vitás peradatnak, hogy a felek a perrel érintett gyermekek megszületésekor már nem éltek együtt, nem alkottak családot, a kiskorúak ténylegesen az anya gondozása alatt álltak.

Az Alaptörvény XV. cikkének anyagi jog megjelenése a **Ptk. Családjogi Könyvének** elején, az alapelvek között akként kerül rögzítésre, hogy a házastársak a család a házaselet és a család ügyeiben egyenjogúak; jogaik és kötelezettségeik egyenlők. (**Ptk. 4:3.§**). A Ptk. ezen szakaszához fűzött **Kommentár** kiemeli: „A CSJK-nak a szülői felügyeletre, ebből eredő jogaikra és kötelezettségeikre (pl. gyermekük eltartására) vonatkozó szabályai pedig semmiféle különbséget nem tesznek a szülők között

aszerint, hogy házasságban, élettársi kapcsolatban élnek-e, illetőleg egyáltalán megvalósult-e közöttük bármiféle együttélés, mert ez nemcsak a jogegyenlőségüket, hanem a gyermek vér szerinti szüleihez fűződő jogát és fokozott védelmének elvét is alapvetően sértené.”

Elmondható, hogy a családi kapcsolatok terén egyértelműen követett alapelv, hogy a szülők jogai és kötelezettségei, az együttélésük formájától függetlenül, egyenlők. Ennek az alapelvnek pedig az egyik forrása az Alaptörvény XV. cikkében nevesített törvény előtt egyenlőség valamint a nők és a férfiak egyenjogúsága, míg a másik forrása a gyermekek Alaptörvény XVI. cikkében rögzített védelemhez való joga.

Fenti elvek teljes figyelmen kívül hagyása ugyanakkor a jelen perben az eljáró bíróságok által tett megállapítás, miszerint az anya javára értékelendő körülmény, hogy a gyermekeket születésük óta ő neveli. Ténykérdés, hogy közös gyermekeinket születésük óta az anyjuk neveli, azonban nem volt vitatott a per folyamán az sem, hogy ennek oka az volt, hogy határozott tiltakozásom ellenére el kellett hagynom a közös otthonunkat már az első gyermekünk megszületését megelőzően. Véleményem szerint igen rossz üzenete van annak, ha ezt később egy peres eljárás során a bíróság határozottan azt ezt kikényszerítő fél javára értékeli.

Nem volt vitatott a per során – amit a közösen kezdeményezett közvetítői eljárás ténye is alátámaszt -, hogy ezt követően [REDACTED] törekedtünk a kapcsolatunk helyreállítására, a magam részéről minden megtettem a családi egység helyreállítása érdekében, pontosan azért, mert szerettem volna a gyermekeim számára biztosítani azt, hogy családban nőhessenek fel. Erre egy darabig fogadókészség is volt, ellenkező esetben az együttélésünk megszakadása után aligha fogantak volna meg ikergyermekeink.

Nem volt vitatott a per során az sem, hogy [REDACTED] az ikergyermekekkel való terhessége idején komolyan elgondolkozott a terhesség megszakításának lehetőségén, én ebben egészen konkrétan már a kórházban tudtam jobb belátásra bírni.

Végül nem lehet vitatott, hogy gyermekek kihordására, világra hozatalára és csecsemők gondozására egész egyszerűen a férfi és nő közötti biológiai különbségek okán az édesanya képes. Én fogantatásuktól fogva szerettem a gyermekeimet, így fel sem merült bennem az a gondolat, hogy csecsemő gyermekeket bármilyen okból elszakítsak az édesanyjuktól. Bizonyított volt ugyanakkor a per során, hogy a gyermekek megszületését követően én őket rendszeresen látogattam, mindennapi gondozásukban aktív szerepet vállaltam.

Ennek ellenére, a bizonyítékok értékelése során mégis meghatározó jelentőségűvé vált az a tény, hogy a gyermekeket megszületésük óta az édesanya neveli. Ezzel az érveléssel azonban sérült a törvény előtti egyenlőség valamint a nők és férfiak egyenjogúságának alapvető joga a sérelmezett bírósági ítéletekkel, melyek egy biológiai törvényszerűségből fakadó körülményhez a szülői felügyeleti jogot befolyásoló jogkövetkezményt fűztek.

Összefoglalva, álláspontom szerint a fent kifejtett eljárás nem részleteiben, hanem összességében vezetett ahhoz, hogy sérült az Alaptörvényben biztosított tisztességes eljáráshoz való jogom.

„A "tisztes eljárás" (fair trial) követelménye nem egyszerűen egy a bíróságnak és az eljárásnak itt megkövetelt tulajdonságai közül (ti. mint "igazságos tárgyalás"), hanem az idézett alkotmányi rendelkezésben foglalt követelményeken túl - különösen a büntetőjogra és -eljárásra vonatkozóan - az 57. § többi garanciájának teljesedését is átfogja. Sőt, az Egyezségokmányoknak és az Emberi Jogok Európai Egyezményének - az Alkotmány 57. §-a tartalmához és szerkezetéhez mintát adó - eljárási garanciákat tartalmazó cikkei általában elfogadott értelmezése szerint a fair trial olyan minőség, amelyet az eljárás

egészének és körülményeinek figyelembevételével lehet csupán megítélni. Ezért egyes részletek hiánya ellenére éppúgy, mint az összes részletszabály betartása dacára lehet az eljárás "méltánytalan" vagy "igazságtalan", avagy "nem tisztességes." (6/1998. (III.11.) AB határozat 5. pont)

Fenti indokaim alapján kérem a T. Alkotmánybíróságot, hogy a Budai Központi Kerületi Bíróság 1.P.XI.30.657/2017/83. számú ítéletét és a Fővárosi Bíróság I. fokú ítéletet helybenhagyó 50.Pf.633.897/2019/8. számú II. fokú ítéletét az Alaptörvény 24. cikk (3) bekezdés b) pontja valamint az Abtv. 43.§ (1) bekezdése alapján megsemmisíteni szíveskedjék tekintettel arra, hogy azok sértik az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében, XVI. cikk (1) bekezdésében és XV. cikk (1) és (3) bekezdésében biztosított alapjogok érvényesülését.

A T. Alkotmánybíróság hatáskörét az Abtv. 52.§ (1b) bekezdésében a) pontja alapján az Alaptörvény 24. cikk 24. cikk (2) bekezdés d) pontja illetve az Abtv. 27.§ jelöli ki.

3. Egyéb nyilatkozatok és mellékletek

a) Nyilatkozat arról, ha az indítványozó kezdeményezte-e a bíróságon az alkotmányjogi panasszal támadott bírósági ítélet végrehajtásának felfüggesztését.

Nyilatkozom, hogy az alkotmányjogi panasszal támadott jogerős bírósági ítélet végrehajtásának felfüggesztését nem kezdeményeztem.

b) Ügyvédi meghatalmazás eredeti példánya, vagy jogtanácsosi igazolvány másolata, ha az indítványozó jogi képviselővel jár el.

Az indítványozó jogi képviselő képviseleti jogát az 1. számú mellékletként csatolt meghatalmazás, valamint az ügyvédi tevékenységről szóló 2017. évi LXXVIII. törvény alapozza meg.

c) Nyilatkozat az indítványozó személyes adatainak nyilvánosságra hozhatóságáról

Indítványozó az Abtv. 52.§ (5) bekezdésére és 57.§ (1a) bekezdésére, valamint az Alkotmánybíróság ügyrendjéről szóló 1001/2013. (II.27.) Tü. határozat 36.§ (2) bekezdésére tekintettel tett nyilatkozatát **15. számú** mellékletként csatolom, mely szerint jelen alkotmányjogi panasz indítvánnyal összefüggésben az indítványozó neve nyilvánosságra hozatalához nem járul hozzá.

d) Az érintettséget alátámasztó dokumentumok egyszerű másolata (Mellékletek)

1. számú melléklet: Jogi képviselő meghatalmazása

Korábbiakban csatolt mellékletek:

2. számú melléklet: ██████████ kereseti kérelme
3. számú melléklet: Indítványozó ellenkérelme
4. számú melléklet: Indítványozó viszontkeresete
5. számú melléklet: ██████████ keresetpontosítása
6. számú melléklet: Budai Központi Kerületi Bíróság 54. számú végzése
7. számú melléklet: Budai Központi Kerületi Bíróság 57. számú végzése
8. számú melléklet: Szakértői vélemény
9. számú melléklet: Indítványozó 2019.03.18. napján kelt beadványa
10. számú melléklet: Budai Központi Kerületi Bíróság 2019.04.02. napján tartott tárgyalásról készült jegyzőkönyve
11. számú melléklet: Budai Központi Kerületi Bíróság I. fokú ítélete
12. számú melléklet: Indítványozó fellebbezése

- 13. számú melléklet: Indítványozó fellebbezés kiegészítése és melléklete
- 14. számú melléklet: Fővárosi Törvényszék II. fokú ítélete
- 15. számú melléklet: Indítványozó adatkezelési nyilatkozata

Kelt: Budapest, 2020. április 16.

indítványozó
képviselőjében:

Dr. Ruszinkó Judit